

संजयस्य पुत्रः सहदेवस्य शोकेनार्तं सहदेवाय सांज्यायेति ब्राह्मणत् ॥ १४ ॥ अविमुक्ता इति मरणेऽपि सुखदेवियोगो नास्तीति प्रायोपवेशनं व्यर्थमिति भावः महाभाग्यं माहात्म्यं ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ उपादा नं उपादानुश्रोतुयोग्यं ॥ १८ ॥ इयुः प्रत्यक्षमागतवन्तः ॥ १९ ॥ यागं माकुर्विति प्रत्याचष्ट प्रत्याख्यातवान् ॥ २० ॥ २१ ॥ मरुतः परिवेष्टारो मरुतस्यावसन्गृहे आविक्षितस्य कामप्रेर्विश्वेदेवाः सप्तासद इति श्रुतेरर्थं

संजयं पुत्रशोकार्त्तयथायं नारदो ब्रवीत् ॥ सुखदुःखैरहं त्वं च प्रजाः सर्वाश्च संजय ॥ १४ ॥ अविमुक्तमरिष्यामस्तत्र कापरिदेवना ॥ महाभाग्यं पुराज्ञां कीर्त्यमानं मया शृणु ॥ १५ ॥ गच्छावधानं नृपते ततो दुःखं प्रहास्यसि ॥ मृतात्महानुभावांस्त्वं श्रुत्वैव पृथिवीपतीन् ॥ १६ ॥ शममानय संतापं शृणु विस्तरशश्वमे ॥ क्रूरग्रहाभिशमनमायुर्वर्धनमुत्तमं ॥ १७ ॥ अग्निमाणां क्षितिभुजामुपादानं मनोहरं ॥ आविक्षितं मरुतं च मृतं संजय शृणु म ॥ १८ ॥ यस्य सैद्राः सवरुणा बृहस्पतिपुरोगमाः ॥ देवा विश्वस्तु जराज्ञो यज्ञमीयुर्महात्मनः ॥ १९ ॥ यः स्पर्धया जयच्छक्रं देवराजं पुरंदरं ॥ शक्रप्रियैषीयं विद्वान्प्रत्याचष्ट बृहस्पतिः ॥ २० ॥ संवर्तो याजयामास यवीयान्सबृहस्पतेः ॥ यस्मिन् शसति महीं नृपतौराजसत्तम ॥ अकृष्टपच्यार्थिवीविवर्भौ चैत्यमालिनी ॥ २१ ॥ आविक्षितस्य वै सत्रे विश्वे देवाः सभासदः ॥ मरुतः परिवेष्टारः साध्याश्चासन्महात्मनः ॥ २२ ॥ मरुद्गणामरुतस्य यत्सोममपि वंस्ततः ॥ देवान्मनुष्यान्गंधर्वानत्यरिच्यंत दक्षिणाः ॥ २३ ॥ सचेन्ममारस्तं जयचतुर्भद्रतरस्त्वया ॥ पुत्रात्पुण्यतरश्चैव मापुत्रमनुतप्यथाः ॥ २४ ॥ सुहोत्रं चैवातिथिनं मृतं संजय शृणु म ॥ यस्मिन् हिरण्यं वटपे मघवापरिवत्सरं ॥ २५ ॥ सत्यनामावसुमतीयं प्राप्यासीजनाधिपं ॥ हिरण्यमवहन्नद्यस्तस्मिन् जनपदेश्वरे ॥ २६ ॥ कूर्मान्ककटकान् क्रान्मकरांश्छिद्य शुक्रानपि ॥ नदीष्वपातय द्राजन्मघवालोकपूजितः ॥ २७ ॥ हिरण्यान्याति नान्दृष्ट्वा मत्स्यान्मकरकच्छपान् ॥ सहस्रशो यशस्ततोऽस्मयदथोतिथिः ॥ २८ ॥ तद्विण्यमपयं तमावृतं कुरुजांगले ॥ ईजानो वितथे यज्ञे ब्राह्मणेभ्यः समर्पयत् ॥ २९ ॥ संचेन्ममारस्तं जयचतुर्भद्रतरस्त्वया ॥ पुत्रात्पुण्यतरश्चैव मापुत्रमनुतप्यथाः ॥ ३० ॥ अदक्षिणमयज्वानं चेत्यसंशाम्य माशुचः ॥ अंगं बृहद्रथं चैव मृतं संजय शृणु म ॥ ३१ ॥ यः सहस्रं सहस्राणां श्वेतानश्चानवास्तजत् ॥ सहस्रं च सहस्राणां कन्याहेमपरिष्कृताः ॥ ३२ ॥ ईजानो वितते यज्ञे दक्षिणामत्यकालयत् ॥ यः सहस्रं सहस्राणां गजानामतिपद्भिनां ॥ ३३ ॥

दर्शयति आविक्षितस्येति ॥ २ ॥ अत्यरिच्यंत एभ्यो याः दक्षिणा दत्तास्तास्तैर्विदुमशक्या जाता इत्यर्थः ॥ ३ ॥ चतुर्भद्रतरः चत्वारिधर्मज्ञानवैराग्यैश्वर्याभ्यानि भद्राणि यस्मिन्सचतुर्भद्रः त्वया अवधिभूतेन त्वत्तो निशमेन चतुर्भद्र इत्यर्थः ॥ ४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ चेत्येतेनानवान्भवजानीहीत्यर्थः संशाम्य ज्ञात्वा शांतीं भवेत्यर्थः ॥ ३१ ॥ अवास्तजन् यज्ञार्थं मुस्तदृष्टवान् ॥ ३२ ॥ अत्यकालयत् दत्तवान् ॥ ३३ ॥